

Δέκα χρόνια από τις εργασίες της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου: Μερικές αναμνήσεις μου - Του Μητροπολίτη Ζιμπάμπουε

[/ Γνώμες](#)

Στην αρχή μια ανεξήγητη αμηχανία, μια παράξενη περιέργεια και μια απροδιόριστη αγωνία. Στη συνέχεια με που πατήσαμε την Κριτική Γη, από εκεί που πέρασε ο Απόστολος Παύλος, πριν το Μαρτυρικό του θάνατο στην Ρώμη, η αρχική αμηχανία μου έγινε δέος και φόβος Θεού με τη συνειδητοποίηση ότι βρίσκομαι σε Αποστολική γη που ο άγιος Τίτος σε δύσκολες εποχές ποίμανε άριστα την πρώτη «Μία, Αγία, Αποστολική και Καθολική Εκκλησία» προστατεύοντας με τη βοήθεια του Θεού την διδασκαλία της και την ενότητα της.

- Του Σεβασμιωτάτου [Μητροπολίτη Ζιμπάμπουε και Αγκόλας Σεραφεΐμ Κυκκώτη](#)

Στη Σύναξη των Προκαθημένων επικράτησε το πνεύμα της αγάπης και της ταπείνωσης και η ευαισθησία όλων των παρισταμένων να προστατευθεί με κάθε τρόπο η ενότητα και η αδελφική αγάπη όχι μόνο ανάμεσα τους, αλλά και με τους απουσιάζοντας Προκαθημένους και κατά συνέπεια ανάμεσα στα πληρώματα των Αγίων Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών μας

Αυτό το αδελφικό πνεύμα της αγάπης και ταπείνωσης να προστατευθεί η ορατή ενότητα της Ορθοδοξίας εκδηλώθηκε ιδιαίτερα στις πρώτες ημέρες που βρισκόμαστε στη Κρήτη, στο Λατρευτικό χώρο, λόγω και της Μεγάλης εορτής της Πεντηκοστής, της εορτής των Γενεθλίων της Εκκλησίας μας. Το Ψυχοσάββατο ο Αλεξανδρινός Προκαθήμενος κ. Θεόδωρος, μετά τη Θεία Λειτουργία τέλεσε Ιερό Μνημόσυνο για όλες εκείνες τις μορφές των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών που κοπίασαν με πολύ αγάπη από τη δεκαετία του 1960 να ετοιμάζουν τα θέματα της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου. Τα θέματα είναι τόσα πολλά που εκ των πραγμάτων φαίνεται ότι έπρεπε κάποτε να γίνει επιλογή μερικών θεμάτων για να γίνει μια αρχή να ξεκινήσουμε τις εργασίες της Α' Αγίας και Μεγάλης Συνόδου και στη συνέχεια μέσα από τα μαθήματα και τις εμπειρίες μας να προχωρήσουμε στη προετοιμασία της Β' Μεγάλης και Αγίας Συνόδου.

Η μεγάλη παράλειψη των αγίων Προκαθημένων μας ήταν να αφήσουν εκτός των θεμάτων της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου το θέμα του Αυτοκεφάλου, το οποίο όμως ήταν και το πρώτο θέμα που αποφάσισε η Πανορθόδοξη Σύνοδος της Ρόδου στη δεκαετία του 1960 για να εξετάσει στη πρώτη της Συνεδρία η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος. Η παράλειψη αυτή έχει ως αποτέλεσμα σήμερα οι Τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες να είναι διχασμένες. Στο θέμα της απόφασης του Οικουμενικού μας Πατριαρχείου να δοθεί Αυτοκέφαλο στην Ουκρανία, τρεις Τοπικές Εκκλησίες ακολουθούν το Οικουμενικό μας Πατριαρχείο. Δέκα όμως εξ αυτών δεν το ακολουθούν.

Θυμάμαι, όταν αυθόρμητα με πρώτους τους κληρικούς του Πατριαρχείου της Σερβίας εισήλθαμε εις το Άγιο Βήμα για να γίνουμε μέτοχοι του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας αναπαύθηκαν οι ψυχές μας. Ακολούθησε η πατροπαράδοτη τοπική φιλοξενία στους χώρους της Τοπικής Μητροπόλεως, που όλοι μας νοιώσαμε τη χαρά του ξενιτεμένου που επιστρέφει στη γη των γονέων του, στην αρχαία Αποστολική Εκκλησία. Μέσα στη ζέστη του καλοκαιριού ξεκινήσαμε τη παραμονή της Κυριακής της Πεντηκοστής, το ταξίδι μας από το Κολυμπάρι προς τα Χανιά, προς το Ρέθυμνο, φθάνοντας στη Πρωτεύουσα του νησιού στο Ηράκλειο. Μετά την επίσημη υποδοχή από τις αρχές της Πόλης, εψάλη Ευχαριστήριος Δοξολογία και

υποδοχή όλων μας εκ της Αρχιεπισκοπής Κρήτης στον Ιστορικό Ιερό Ναό του Αγίου Τίτου, όπου οι φανατισμένοι Μουσουλμάνοι τον μετέτρεψαν στα δύσκολα χρόνια της σκλαβιάς σε τζαμί. Όλα μεγαλοπρεπή και πολύ ωραία οργανωμένα, έστω κι αν οι περισσότεροι πολύ κουρασμένοι, είχαμε ξεκινήσει από τις έξι το πρωί και ήδη ήταν οκτώ το βράδυ.

Την επομένη, πριν να αρχίσει ο Μέγας Εσπερινός της Πεντηκοστής, οι Βυζαντινές χορωδίες άρχισαν με τη σειρά των Διπτύχων να ψάλλουν τα Απολυτίκια της Κάθε Τοπικής Εκκλησίας με αναφορά στις μορφές των Αποστόλων και τότε κάτι παράξενο και παράδοξο συνέβη μέσα στις καρδιές μας. Η γαλήνη, η ηρεμία και η μεταφορά από τη γη στα ουράνια βλέποντας τις άγιες μορφές των Αποστόλων μας να περνούν από μπροστά μας αποτελεί παρηγοριά και ελπίδα ότι το Άγιο Πνεύμα μας συνοδεύει αοράτως κατά τις εργασίες της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου να προστατέψουμε την υγιή κοινή πίστη της Εκκλησίας μας και πάνω σ' αυτή την πίστη είναι που θα διαφυλάξουμε ως κόριν οφθαλμού και την ορατή ενότητα των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών («και παρακαλείν εν τη διδασκαλία τη υγιαινούση» Προς Τίτον 1,9. «Συ δε λάλει α πρέπει τη υγιαινούση διδασκαλία» Προς Τίτον 2,1).

Πρωταρχική ποιμαντική ευθύνη της παρούσης Αγίας και Μεγάλης Συνόδου είναι με τις προσευχές όλων μας να προετοιμάσει τις θετικές προϋποθέσεις διά την συμμετοχή όλων των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών εις την επόμενη Αγία και Μεγάλη Σύνοδο με τους ακόλουθους τρόπους.

1. Αν ο λόγος της μη υπογραφής του κανονισμού λειτουργίας της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου εκ μέρους του Πατριαρχείου Αντιοχείας ήταν η διένεξη του με το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων διά την κανονική εκκλησιαστική δικαιοδοσία εις το Κατάρ, τότε πρέπει η Ιερά Σύνοδος να προτείνει λύση, αν δύο Εκκλησίες αδυνατούν να βρουν λύση μέσω του μεταξύ τους διαλόγου, τότε να παραπέμπεται σε Διορθόδοξη Επιτροπή για πρόταση λύσεως σε Πανορθόδοξη Σύνοδο. Πρόσφατα σε διένεξη των Πατριαρχείων Ιεροσολύμων και Ρουμανίας με το μεταξύ τους διάλογο ευρέθη λύση, παλαιότερα με το πρόβλημα της κανονικής εκκλησιαστικής δικαιοδοσίας εις την Εσθονία μεταξύ των Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως και Μόσχας έγινε αποχώρηση των Ρώσων εκ του Θεολογικού Διαλόγου των Ορθοδόξων μετά των Ρωμαιοκαθολικών και αποχώρηση των Ρώσων εκ της Διορθόδοξης Προπαρασκευαστικής Επιτροπής διά την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο (2009) με αποτέλεσμα να υπάρχουν σήμερα ορατά αδιέξοδα και στον παραπάνω διάλογο και εις τας εργασίας της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου.

Παρόμοια κανονικά προβλήματα εκκλησιαστικής δικαιοδοσίας υπάρχουν σήμερα και μεταξύ των Πατριαρχείων Αλεξανδρείας και Μόσχας, Σερβίας και Ρουμανίας, Ρωσίας και Γεωργίας, και φυσικά στην Ουκρανία και αλλού.

2. Όταν μια Εκκλησία έχει διαφωνίες και επιφυλάξεις για ένα κείμενο που παρουσιάζεται στην Αγία και Μεγάλη Σύνοδο πρέπει να παραπέμπεται σε Διορθόδοξη Επιτροπή για περισσότερη μελέτη και προετοιμασία έως ότου όλες οι Τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες συμφωνούν επί του κειμένου.

3. Κείμενα που προβληματίζουν και απειλούν την εμφάνιση σχισμάτων να παραπέμπονται για μεγαλύτερη μελέτη και προετοιμασία σε Διορθόδοξη επιτροπή για μελλοντική θεώρηση από την επόμενη Μεγάλη και Αγία Σύνοδο. Ένα τέτοιο κείμενο είναι το θέμα «Σχέσεις της Ορθόδοξου Εκκλησίας προς το λοιπόν Χριστιανικόν κόσμον». Για το κείμενο αυτό πρότεινα τρεις επιλογές (ποιος όμως δίνει βαρύτητα σε μια αδυνατη φωνή μπροστα στις φωνές των ισχυρών)

A. το κείμενο αυτό να παραπεφθεί στην επόμενη Αγία και Μεγάλη Σύνοδο

B. Να ακολουθήσουμε το παράδειγμα του Αγίου Αθανασίου και στη θέση των φράσεων «Χριστιανικών Εκκλησιών και Ομολογιών» (παράγραφοι 6, 16 και 19) να χρησιμοποιούμε τους όρους «διάλογο της Ορθόδοξης Εκκλησίας με τους Προχαλκηδόνιους, τους Ρωμαιοκαθολικούς, με τους Αγγλικανούς, με τους Λουθηρανούς, τους Παλαιοκαθολικούς και τους Πεντηκοστιανούς».

Γ. οι όροι «Χριστιανικές Εκκλησίες και ομολογίες» να αντικατασταθούν με αναφορά στο διάλογο της Ορθόδοξης Εκκλησίας με τους «μη Ορθόδοξους»

Οι αναφορές στο Π.Σ.Ε. στο ίδιο κείμενο να αφαιρεθούν μέχρι που να έχουμε κοινή γραμμή των Τοπικών Ορθόδοξων Εκκλησιών για το Π.Σ.Ε.. Προς το παρόν εναπόκειται σε κάθε Τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία εάν θέλει να είναι μέλος του οργανισμού αυτού ή όχι. Τα Πατριαρχεία Βουλγαρίας και Γεωργίας έχουν αποχωρήσει.

4. Τα κείμενα περί Νηστείας και Γάμου και των κωλυμάτων να εξετασθούν και να εγκριθούν με βάση τις τοπικές ποιμαντικές ανάγκες της κάθε Τοπικής Εκκλησίας από την αρμόδια Ιερά τους Σύνοδο.

5. Μέσα στα πλαίσια της καλύτερης προετοιμασίας των θεμάτων της επόμενης Αγίας και Μεγάλης Συνόδου τα πρακτικά της κάθε συνεδρίας Διορθόδοξης Επιτροπής να επιστρέφονται στα Μέλη της Επιτροπής για διορθώσεις, προσθέσεις ή αφαιρέσεις και διασαφηνίσεις από τα Μέλη εκπροσώπους των Τοπικών

Ορθοδόξων Εκκλησιών. Στη συνέχεια να αποστέλλονται ξανά για τελική έγκριση κατόπιν παρουσιάσεως αυτών εις τας Ιεράς Συνόδους των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών.

Σκοπός των παραπάνω προτάσεων είναι η ανεμπόδιστος συμμετοχή όλων των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών εις τας εργασίας της επόμενης Αγίας και Μεγάλης Συνόδου.

Τα περί θέσεων και καθισμάτων εις τας εργασίας της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου να συζητούνται κεκλεισμένων των θυρών μεταξύ των Προκαθημένων χωρίς πρακτικά και χωρίς δημοσιεύσεις διά να μη δίνουμε αφορμές για άδικες κι ανεύθυνες κακολογίες σε βάρος των Προκαθημένων μας ότι ακολουθούν το παράδειγμα της μητρός των υιών του Ζεβεδαίου που ζήτησε από τον Ιησού οι υιοί της να καθήσουν «εις εκ δεξιών και εις ευωνύμων σου εν τη βασιλεία σου» (Ματθαίου 20,21) και να δίνουμε την αχρείαστη εντύπωση περί αναζητήσεως εγκόσμιας δόξης.

Οι κοινωνικές κρίσεις και τα κοινωνικά προβλήματα που ζούμε είναι τόσο πολύπλοκα και απειλητικά για την ειρηνική συνύπαρξη των Λαών και την Παγκόσμια Ασφάλεια, που πρέπει ενωμένη η Ορθοδοξία να δώσει το δικό της μήνυμα όχι μόνο στα Μέλη της Μίας, Αγίας, Αποστολικής και Καθολικής Εκκλησίας, αλλά σ' ολόκληρη την Ανθρωπότητα για την επιβίωση της και για την ελπίδα για μια καλύτερη ζωή. Διαφορετικά, είναι ως να βρισκόμαστε σε ένα λεωφορείο χωρίς φρένα κατεβαίνοντας από τον Ψηλορείτη και τσακωνόμαστε ποια θέση να πάρουμε.

Στο τέλος της ημέρας πρέπει οι Τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες να μη εκβιάζουν τα πράγματα και να εμποδίζουν την κοινή συνάντηση. Ο χώρος της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου πρέπει να καταστεί η καλύτερη ευκαιρία της παρουσιάσεως των διαφωνιών μας και των προβλημάτων μας, έτσι ώστε όλοι μαζί με πολύ προσευχή και αγάπη και δικαιοσύνη και το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος να προσπαθούμε να βρίσκουμε την καλύτερη λύση διαφυλάσσοντας την υγιή κοινή ορθόδοξη πίστη μας και την εν Χριστώ αδελφική ενίσχυση της ορατής ενότητας μας.

Οι Προκαθήμενοι μας με επικεφαλής τον Οικουμενικό μας Πατριάρχη είναι χαρισματικές μορφές και μπορούν μαζί με τη βοήθεια του Θεού και τις προσευχές μας να εργασθούν προς την κατεύθυνση αυτή.

Η σπουδαιότητα και η θεολογική σημασία της πρώτης συνάξεως της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου, έστω κι αν απουσιάζουν, 4 σημαντικές Τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες, Πατριαρχεία Αντιοχείας, Μόσχας, Βουλγαρίας και Γεωργίας, θα

αναδειχθεί σε βάθος χρόνου, με κριτήριο την ενίσχυση της ορατής ενότητας των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών. Αν συμβεί το αντίθετο, ο ιστορικός της Εκκλησιαστικής Ιστορίας, θα στιγματίσει αιώνια, όλους μας και μάλιστα τον Πρόεδρο της και τους Προκαθημένους μας, και τους παρόντες και τους απόντες.

****Το κείμενο αυτό εγράφη την παραμονή της ενάρξεως των εργασιών της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου